

Yusuf'un Rüyası

(Medeniyet, Din, Bilim ve İnsanlığın Geleceği)

14 sene önce Yusuf Suresinin tamamını sosyolojik ve ontolojik boyutuyla tefsir ettim. Surenin başından 111. ayetine kadar aynı dil, aynı literatür, aynı yorum ve aynı tevafuklar tam devam etti. Anlaşıldı ki Sure, tarih değildir. Evet, Kur'an'ın bu bütüncüllük mucizesi yanında Biyoloji, Paleontoloji, Arkeoloji ve Antropoloji gibi fenler de bu surenin böyle yorumlanması gerektiğini yani tarih olmadığını gösteriyorlar. Bu 14 sene önceki yorumu, üç kitabımda (Sadece İnsan, Kur'an'ın Evrenselliği 2, Tevrat da Mucizedir kitaplarımda) yayınladım. Şimdi sizi o uzun tefsire yönlendirip burada sadece yedi ayetini ele alacağız. Sonra, 10 Ekim 2024'te hatırıma yeni gelen ilave nükteleri buna katacağız. Önce eski tefsirden yedi ayetin tefsirini kaydedelim. Sonra bu ayetleri buna ilave olarak yeniden ele alacağız. Daha iyi anlamanız için önce İlaveleri okusanız daha iyi olur. Şöyle ki:

YUSUF'UN GÜZELLİĞİ

Bir Giriş: Varlık âleminde bütün nesneler ve olaylar; sonsuz, soyut, evrensel, zaman ve mekânları aşan, yani her yerde her zaman gözle görülebilen birer kanunun somut, pratik örnekleridir. Adeta o sonsuz kanun bir ip olup, o nesneler ve olaylar, ona dizilen pırlantalardır. Evet, o sonsuz kanun, çok hikmetli ve düzenli olduğu gibi; ona dizilen o olaylar ve nesneler de birer pırlantadırlar. Sonsuz bir sanatın manalı birer mücevherleridirler.

Evet, dairevi yani dönüşümlü bir realite olan zaman şeridi ve mukadderatı (DNA'sı) gayet güzel ve şeffaf bir film gibidir. Ona dizilen her karenin binlerce tekrarı ve sayısız manaları vardır. Fakat çocuk zihinli bazı insanlar, bu filmin manasını, bütünlüğünü ve mesajını anlamadığı için sadece karelere, aktörlerin yakışıklılığına ve sahnelerin dekoruna takılıp kalıyorlar. Bence bugünkü dünyada başa büyük dert olan hurafeli dindarlığın, ruhsuz materyalizmin ve ilkel çatışmaların en birinci sebebi, insanların bu filmi iyice ve belirgin manaları ile anlamamalarıdır. Bunu iyi teşhis etmiş bir âlim, **mealen** şöyle buyuruyor:

Din ve vahiy bilgileri, özellikle Âdem kıssası birer kanun-u külli-i meşhuttur. Eğer onları cüzî bireylere münhasır olarak anlarsanız, birer hurafe olur; beşeriyetin ve insanın en önemli cihazı olan akıl ve müspet ilimler, haklı olarak dinden kaçarlar; insanlık ve insanın bütün değerleri, materyalizmin mezbahasına sürüklenmiş olurlar.¹

İşte varlık âleminin, tarih sahnesinin en güzel ve her zaman gişe rekorları kıran filmi, Yusuf Kıssasıdır. Halk arasında Yusuf Kıssasının ismi, *Ahsenül-Kıssatır*: Anlatımların, kıssaların en güzeli demek. Fakat Kur'an bu tabiri kullanmıyor. *Ahsenel-Kıssas* değil de *Ahsenel-Kasas* diyor. Bu kelime de bugünkü Türkçe ile *En iyi anlatım* değil de *En iyi uygulama* manasına gelir. Kıssanın hikâyeden farkı da budur.

¹ Sözler, 20. Söz; 1. Makam

Hikâye, bir benzetme ile bir mesajı veya bir olayı anlatmak demektir. Hikâye kelimesi etimolojik olarak, benzetme manasına gelir. Kıssa ise, realite olup kanun şeklinde her zaman ve her yerde yaşanan ve uygulanan olay demektir. Eski müfessirler, bu farkı göremedikleri için, Kur'an'ın *Ahsenel-Kısas* deyimini yerine *Ahsenel-Kasas* ifadesinin hikmetini anlamak için epey uğraşmışlar; fakat çözümleri sadece gramatik kalmıştır. Bu ince farkı görememişlerdir.

Sakın kimse, bizi tarihteki peygamberleri inkâr ediyor, diye itham etmesin. Çünkü biz peygamberliğin ve dinin evrenselliğini savunuyor; vahyin, kâinatın ve varlığın ruhu (aklı ve logosu) olduğuna inanıyoruz. Tarihte yüz yirmi dört bin peygamber gelmiştir, diye akide olarak bellemişiz. Fakat Kur'an'ın zikrettiği 28 peygamber, tarihî, bireysel kişiler değil de; evrensel, soyut arketip, gaybî misyon ve hakikatlerdir, diye semavî kitapların mucizevî anlatımlarından anlıyoruz.² 20. Sözde de denildiği gibi; *Eğer o gaybî hadiseler tarihi malzeme olarak baksak, Kur'an'ın ve dinin anlattığı hakikatler, aklın dışına çıkarlar*. Başka bir makalemde bu 20. Sözün başındaki mesajı şerh etmiştim. Ve diğer kitaplarımda, bu tarz anlamamanın delillerini açık ve güçlü olarak göstermiştim. Bu Yusuf Suresi içinde de yüzlercesini göreceğiz. O makalemde, ondalık sisteme uygun olarak Sami Arap Alfabeti ile eşit olan 28 peygamberin manalarını ve hangi misyonu temsil ettiklerini özetlemiştik. Şöyle ki:

“Nübüvvet, Allah'ın evrenin içine yerleştirdiği binlerce yasayı, ilmi ve geniş çapları ile muhatapların anlayabileceği ve uygulayabileceği bir çerçevede anlamak ve anlatmak demektir. Fakat her bir Peygamber genelde, zamanının temel ihtiyacı olan bir misyonu öne almıştır. Nebi, gaybten haber ve mesaj alan demektir. Vahyin İlahî evrensel yasaları ise, bütün geçmiş ve gelecekte ve her yerde geçerli olduklarından, gaybî sayılırlar ve insanoğlu, vahiy almadan beşerî bilgi ile bu yasaları tamamı ile bilemez.

Evet, 124 bin Peygamber içinde Kur'an'ın anlattığı 28 Peygamberin her birisi, bir misyonun ifadesidir. Bu kıssalar, sadece tarihî bilgiler değil. Evet, birden bine kadar ondalık sistemin katları değerinde olan Arap Sami alfabesine eşit olarak anlatılan bu 28 kavram ve harf, birer evrensel misyonun ifadesidirler. Mesela “Âdem” dili, medeniyeti ve insanlığı, “İdris” müsbet ilmi ve dersi, “Hud” kadim Batı medeniyetini, “Salih” kadim Doğu medeniyetini, “Nuh” inancı, “İbrahim” tevhidi, “İshak” refahı, “Yakub” çilekeş ve gelişmiş insanlığı, “Yusuf” Arap-İslam medeniyetini, “Musa” şeriatı, “Harun” velayeti, “Üzeyir” dinî ilimleri, “Şuayb” ticareti, “Yunus” nefsin ilkel istekleri tarafından yutulan, fakat iman ve dua ile kurtulan insanı, “Eyüp” yöneliş ve ibadeti, “Zül-karneyn” iktidar ve barışı, “Hızır” ekolojiyi, “Lokman” tıbbı, “Davut” din devletini, “Süleyman” saltanatı, “Lut” yıkılmış, azap görmüş medeniyeti, “İsmail” namazı, “Elyesa” siyaseti, “İlyas” metafiziği, “Zül-kıfl” emniyeti, “Zekeriya” İslam tarihini, “Yahya” mehdyeti, “İsa” vahiy ve maneviyatı temsil ediyorlar.

Ahsen-i takvimde yaratılan insanın boynuna takılan bu gerdanlığın ilk misyonunun mucizesi dil ve medeniyet olduğu gibi; son misyon olan İslam'ın da mucizesi, edebiyat ve ilimdir. Bu gerdanlığın başka bir ismi de divan-ı nübüvvettir.”

Konumuz olan Yusuf Suresinin baba rolündeki Yakub misyonu çilekeş gelişmiş insanlığı temsil ediyor. Yakub çilekeş, aksak beşer demektir. Fakat açlık, hastalık, soğuk, şiddet, kargaşa gibi Allah'ın koyduğu yüzlerce tabii ve sosyolojik yasayla güreşince ve onları yenince, İsrail ismini alıyor; dindar-medeni millet oluyor. Ve ondan 12 millet çoğalıyor.³

² Önce ateist olan, sonra imana gelen ve insan genomunu bulan Francis S. Collins Beyefendi de bu kanaattedir. Fakat o, bizim gibi bu kıssaların detaylarının yorumunu henüz bilmiyor değildir.

³ Tekvin, 32, 25-28. Bu evrensel manayı bilmeyen bazı zahirperestler, Kur'an'ın tasdik ettiği Tevrat'a dil uzatmaya çalışıyorlar.

Evet, çilekeş, aksak insanlık, bilimler ve inançlar ile bütün tabiata egemen olmuştur. Bu 12 millet yanında, 12 Havari, 12 Mezhep, 12 Tarikat, 12 İmam ve benzerleri, yüzlerce bereketli dallar ile varlığın her tarafına uzanmıştır. Bereketli, canlı bir ağaç olmuştur. Bu tarz evrensel yorumların en bilimsel bir delili de bu 28 peygamber ve misyonun maddi varlığına yönelik tarihî ve arkeolojik hiçbir verinin şimdiye kadar bulunmayışıdır.

Tarih ve Arkeoloji bu iddiamızı gösterdiği gibi; Antropoloji, Paleontoloji ve Biyoloji de bizi destekliyor. Bunun aksini söyleyen bir kısım misyoner yaklaşımlar ise, hiçbir ilmî ve dinî metne dayanmıyor.⁴

İşte gaybî, evrensel ve her dönemdeki insanlığa ve sosyolojik yasalara uyarlanan Yusuf Kıssası! İşte surenin dizaynı! İşte Yusuf ve ilgili diğer kahramanların temsil ettiği sosyolojik ve ontolojik kanunlar! Yani Yaradılış Serüveni; yani bütün tarihin ve bütün insanî oluşumların her zaman ve her yerde yaşadığı kanunlar gerdanlığı.

Surenin tefsirine başlamadan önce; düzeni, bilinci, mana ve madde aşkını bir parça görmemiz için; 12’li dizelerden oluşmuş bir şifreye bakmamız gerekiyor. Şöyle ki:

1) Surenin başkahramanları olan Yusuf ve kardeşleri 12 kişidirler. 2) Sure, Kur’an’ın 12. suresidir. 3) 12. cüzdedir. 4) Sure, Besmele ile beraber 112 ayettir. 5) Surenin başkahramanı Yusuf’un yüzde yüz yok olması muhtemel iken; daima sonsuz bir bilinç tarafından rahat ve mutlu olarak korunmasıdır. Bakın bu Surenin 12. Ayeti, kelimelerin çağrışımı yöntemi ile adeta bu manayı hayalin ekranına getiriyor: “*Onu yarın bizimle beraber salıver; otlanıp oynasın; biz onu mutlaka koruruz*”.

Ben burada rakamsal düzenekler üzerinde çokça durmak istemiyorum. Çünkü surenin bütün ayetleri ve bin küsur kelime ve cümleleri, bu Suredeki evrensel mesajı o kadar güçlü bir bütünlük içinde anlatıyorlar ki, sayısal şifrelere gerek kalmıyor.

Bir Ara Not: Yusuf Kıssasında hisse ve hitap, evvela Hıristiyan ve Yahudi gruplar dâhil, 12 Arap kabilesinedir. Sonra Araplar ve Türkler başta olmak üzere insanlığın 12 milletinedir. Arap kelimesi güzel demektir. Yusuf kelimesi de, Arap telaffuzu ile yani *Sad* ile varlığa ve bedene nitelik, vasıf ve güzellik katan ruh ve mana demektir. Büyük bir ihtimal ile Yusuf’un meşhur güzelliği, bedeni güzellikten ziyade, bu ruhanî nitelikten kaynaklanıyor. Ayrıca Yusuf, tip olarak güzel demek olduğundan, Yusuf kelimesi, deyim olarak çok güzel manasında kullanılır.

Tevrat, Tekvin kitabında Yakub’un 12 oğlunun niteliklerini tek tek veriyor. Türkleri temsil eden Bünyamin için de şöyle bir tanım geçiyor: *Bünyamin yırtıcı bir kurttur. Sabahleyin avı yutar; akşamleyin ganimeti paylaşır.* (Tekvin, 49/27) Evet, Bünyamin ve Yusuf (Türkler ve Araplar) bir araya gelince Yakub’un (insanlığın) gözleri görmeye başlar. Diğer kardeşler de refaha kavuşur. Dünya; düzenli, güvenli bir şehir (Mısır) olur. (Yusuf suresi, 99)

Besmele: *Be* ile manasındadır; yani madde, mana ile vardır. Mana da madde ile görünür.

İsim, O Sonsuz Mananın somut nokta görüntüleri ki; sonradan her biri bir bilim dalı oldu. Eskiler, mananın, soyutun bu somut aktivitelerine dilsel bir isim takıp, bugünkü bilimlerin değişik ihtiyaçlarda kullanıldığı gibi, o kutsal sözcükleri büyük önemli işlerde kullanırlardı.

⁴ Bu surenin tefsirinde ve Tevrat’la ilgili iki kitabımda göreceğimiz gibi, bu iddiamızın yüzden fazla delili var.

Allah, Sonsuz Soyut Varlık, demektir. Yani bir varlığın eğer sonsuz ve soyut aşkınlığı yoksa ona tapılmaz. Tapılsa putperestlik olur.

Rahman. Yani mananın ne kadar sonsuz ve soyut aşkınlığı varsa, o kadar da somut görüntüleri vardır. O sonsuz soyut mana, dualite ve diyalektik yöntemlerle somutlaşmış; dünya dediğimiz bu âlem zuhura gelmiştir. Bu somut noktaların hiçbirine tanrı denilmez. Fakat bütün her şeyi ile beraber, somut varlık âleme tanrı manasında *Rahman* denilir. Rahman, daha çok o sonsuz soyut varlığın yasal ve düzenli yansımalarını ifade eder.

Rahim ise, daha çok olağanüstü ilgileri, özel müdahaleleri ve mucizevî işleri ifade eder. Adeta, Allah ve Rahman hakikatleri arasında bir geçittir.

Burada Besmeleyi bir miktar tefsir etmek gerekti. Çünkü surenin içinde bu beş gerçeğe benzer mana kategorileri birkaç sefer önümüze çıkıyor..

Yusuf Suresinin İlk Yedi Ayeti:

1- “*Elif Lâm Râ... İşte bunlar, apaçık bir kitabın ayetleridirler.*”

Elif, Lam, Ra gibi, 29 surenin başında bulunan bu kesik harfler (huruf-u mukattaa) hakkında çok sırlı ve şifreli bilgiler verilmiştir. Bu kardeşiniz de Kur'an'ın Evrenselliği adlı tefsirinde ve başka surelerin tefsirinde 5–10 sayfalık, mucizevî nükteleri yazmış. Burada sadece, Surenin manası ile paralel tek bir nükteyi hatırlatacağız; şöyle ki:

Elif, soyut varlık âlemlerinin remzidir. *Lâm*; gaye, mana ve anlamın ifadesidir. *Râ* da, bu soyut varlık âleminin belli amaçlar için somutlaşarak görünmesinin, rüyete gelmesinin işaretidir. Demek varlığı anlamak ve güzel bir şekilde onu yaşamak, soyut ile somutun dengesini iyi kurmak, o iki âleme amaçlılığı ve anlamı güzel bir ruh yapmakla olur.

Tilke; *O ayetler* mealinde işaret kelimesidir. Birinci kelimedede ifade edilen ve bu surede serüven olarak görünen gerçeklere yönelik belirgin bir işarettir. O ayetlerin, o olayların kanunluğunu, evrenselliğini, soyutluğunu, güzelliğini ve gerçekliğini gösterir.

Âyât; gerçekler, manalı ve doğru belgeler manasındadır.

Kitap; yazı, yasa, soyut gerçeklerin somut görünen şekli manasına gelir. Düzen, hukuk ve program manalarını da içerir.

Mübin; apaçık (kitap), açıklayıcı kitap, güçlü belge manalarına gelir.

2- “*Biz (İlahî kâinat sistemi ve varlık ağacı) o kitabı Arapça, açık bir Kur'an ve bellek olarak sana (ey Muhammed) indirdik (ikram ettik). Ki insanlık âleminde gelişmeye yönelik bir imtihan olsun. Ve siz insanlar, aklınızı kullanıp bu imtihandaki riski yenip gelişesiniz, diye.*”

[Zekâ, zihin keskinliği demektir. Akıl ise, değişik bilgi donelerini toplayıp, koordine ederek, işi sağlıklı bir karara bağlamak demektir. Ki hayatta en kritik iş, imtihandaki bu derin riski başarı ile yenmektir. Evet, akıl riski yenmektir. Ve gerçek akıl, ebedî bir hayatı kazanmaktadır.]

3- “*Biz bu Kur'an'ı ve gaybî belleği sana vahiy etmekle, bu gaybî ayet ve arketipleri senin modelin üzerinde uyguluyoruz... Evet, sadece Biziz başta Yusuf kıssası olmak üzere bu kıssaları senin hayatın üzerinde uygulayan. Nitekim sen, daha önce böyle hakikatlerden tamamıyla habersizdin.*”

4- “Bir vakit; Yusuf, babasına dedi ki: ‘Ey babacığım, ben gerçekten 11 gezegen ile güneş ve ayın bana secde ettiklerini gördüm. Evet, onları benim için secde halinde gördüm.’”

Bu 4. Ayetin Kelimelerinin İşaretleri

“İz” bir vakit, zaman üstü, sonsuzluk ve gerçekleşmek manalarına işaretir.

“Kale” söz, mana, amaç hakikatlerinden haber verir.

“Yusuf” güzellik, ruh, gerçeklik, nitelik ifadesidir.

“Li-ebihi” (babasına) Baba, insanlık ve amaç niteliklerini hatırlatır.

“Ey babacığım” nezaket, şefkat, saygı manalarının kalıbı.

“Muhakkak ben” gerçeklik ve somutlaşma ifadesi.

“Gördüm” realite, bilimsel belge. Vahyin de rüya gibi; fakat kâinat çapında bir duru görü olduğuna bakar.

“11 gezegen” ruh ve nitelik manasına gelen Yusuf ile beraber 12 sayısı, düzenin ve sistemin işareti.

“Kevkeb” (gezegen.). Yani ancak dolanarak, süreç ve terbiye geçirerek var olan büyük benlik. Evet, milletler, Yusuf gibi uzun bir serüven içinde dolana dolana, çile çeke çeke ancak millet oluyorlar.

“Güneş” Yusuf’un maddi imkânları ki, ana figürü ile ifade edilir... Ekonomi ve çevre imkânları demektir; güneş, dışıl bir kelimedir. Ay ise, insanlık, humanite ve manevî eril güç demektir. Baba ile ifade edilir. Eril bir sözcüktür. Bazıları bu sembolik manayı bilmedikleri için Güneşi baba ve Ayı ana sanmışlar. Fakat bu mana gramer açısından yanlış olduğu gibi, Sami-Arap inanç biçimine de aykırıdır.

“Gördüm” birinci gördüm kelimesinin tekididir. Evet, evrensel gerçekler her zaman ve her yerde tekraren görünüyorlar.

“Li” (benim için). Yani bütün bu manalar ve kavramlar insan içindir: Ruh ve dinî değerler içindirler.

“Sacidin” (sürekli secde halinde). Evet, değerler ve gerçekler sürekli ve zaman üstüdürler. Aslında bu manevî değerler hep vardır ve hep var olacaklar. Fakat bu 4. ayette anlatıldığı gibi, somut olarak da gerçekleştiriliyorlar. Maddeten de var oluyorlar.

[Demek insanlık milletleri, hatta insanın bütün maddi-manevî imkânları, dinin ruhu ve medeniyetin kalıbı olan Orta Doğu anlayışına hizmet etmeleri, ona teslim olmaları gerekir. Ki kıssada görüldüğü gibi, sonunda öyle oluyor. Fakat manaların elde edilmesi, gelişmelerin sağlanması, kâr ve zarar fabrikasının çalıştırılması için, diyalektik süreç işletiliyor. Binlerce farklı renk ve dekorda o güzel mana gülleri gösteriliyor.]

5- “Baba dedi ki: Ey oğulcuğum! Bu rüyayı kardeşlerine uygulatma! Onlar sana tuzak kurarlar. (Çünkü onların senden düşük kalmaları göreceli bir eksikliktir.) Eksikliği temsil eden şeytan, varlığı ve mükemmelliği temsil eden insan için açık bir düşmandır.”

Bu ayetin kelimeleri

“Baba (insanlık) dedi.” Yani, genç insan ister ki, güzellikler hemen gerçekleşsin; filme son nokta konulsun. Fakat büyük çileler ve badirelerden geçen tecrübeli insan; gerçeğin böyle olmadığını bilir. Nitekim Yusuf temsilinde olan Hz. Muhammed de vahyin ve İslam rüyasının başlangıcında bu durumu yaşadı. İslam’ın siyasi projesini anlatmadı. Yoksa o projeyi hemen başta, Araplara uygulamaya kalksaydı, büyük başarısızlıklarla karşılaşabilirdi.

“Sana tuzak kurarlar” cümlesi **seni tuzak kurmaya alıştıırırlar**, manasına da gelir.⁵ Evet, İslam, iktidarı elde edince, yani Yusuf Mısır’a hâkim olunca, Müslümanlar bazı meşru tuzaklar kurdular.

Bu tuzak kelimesi, Yusuf’un kardeşleri, Aziz’in hanımı, diğer şehir kadınları ve Yusuf için kullanılmıştır. Tuzak kurmak, *dualiteli varlığın bir tarafının, eksikliğini kapatmak için diğer tarafı avlaması* manasına gelir. Ve bütün canlı benler, açlığını ve eksiklerini bu tuzak sistemiyle kapatırlar.

Bu kelime, Allah’ın, kullarına; babanın, evladına yaptığı girişim için de kullanılır. Haliyle Allah hiçbir şeye muhtaç olmadığından, O’nun ve gerçek bir babanın evladına kurduğu tuzak, kendilerinde olmayan açıklarını kapatmak için değil de, şefkat besledikleri karşı tarafın açığını kapatmak içindir. Yusuf’un kardeşlerine kurduğu tuzak da böyle bir şefkatin sonucudur, onları kurtarmak istemesidir. Hz. Mevlana bu manayı şöyle ifade ediyor: *Bir padişah, sevimli bir kuşu Tayr-ı Hümayun yapmak için avlasa ve bunun için tuzak kursa, buna gerçek manası ile hile denilmez. Zaten hile güç kullanmak demektir. Eğer insan kullandığı o gücü şefkat ettiği ya da sevdiği tarafa verirse, ona hile denilmez. Ancak buna gizli bir lütuf denilir.*

6- “Ve eğer rüyayı hemen anlatmazsan, bu rüyanın gösterdiği gibi; seni zıtlarla terbiye eden Rabbin, seni seçecek: (Yani) sana olayların ve rüyaların (metafizik kavramların) gerçek manasını öğretecektir. (Bu manevî boyut yanında) sana (dine) ve Yakub’un seçkin ehline (insanlığa) nimetini tamamlayacaktır. (Yani) size maddi boyutta da seçkinlik verecektir. Daha önce senin ataların olan İbrahim’e (Arap-Orta Doğuya) ve İshak’a (Yahudi-Orta Doğuya) bu maddi iktidarı nimet olarak verdiği gibi... Hiç şüphesiz, senin Rabbin Alim ve Hakîmdir. (Yani ilim ve metafizik bilgileri size ihsan ettiği gibi, hikmeti ile de hüküm ve devletleşmeyi size nasip edecektir.)”

6. Ayet’in kelimeleri: We.. Yani maddi somut âlem, yani hikmet ve hüküm, gaybî soyut mukadderata ve zaman üstü soyut ilme göre gerçekleşiyor.

Kezalıke: Böylece manasındadır; rüyanın, vahyin ve o metafizik mukadderatın belirginliğine baktırır. *Seni seçecek*, gelişmişlik ve seleksiyon manalarını hatırlatıyor. Kalite manasına dayanıyor. Kalitenin ölçüsü de, fizik ve metafiziği, madde ve manayı, ilim ve hikmeti, din ve insanlığı beraber götürebilmektir. Yani Yusuf bu birliği sağlayabilirse, seçilmiş olacaktır. *İçtiba ve talim* kalıpları, seçilmenin ve öğrenmenin tedrici olduğunu, birden olamayacağını gösteriyor. Bunun da bir ölçüsü şudur: *Ke (sen)* kelimesinin tekrarında gösterildiği gibi; insanın Allah’a, sonsuza, vahye, yedi kere yani birçok sefer muhatap olmasıdır.

Tevilül-ehadisten bir kısmını öğretecek. Yani rüyalar, vahiy ve metafizik literatür, olaylar ve hadiseler adeta sonsuzdur; hepsinin yorumunu bilmek mümkün değildir. Fakat kişiyi ve kişinin âlemini ilgilendiren kısmı bilmek mümkündür. Bu bir kısım ifadesi, madde mana dengesi ve bunun bir sonucu olan siyasi iktidar için söz konusu değildir. Yani insan, yönettiği devletinde tamamıyla iktidar sahibi olabilir ve olmalıdır. Onun için, devlet demek olan nimeti tamamlama tabirinde *bir kısım* kelimesi kullanılmamıştır.

⁵ Bu surenin 86. ayeti, bu 5. ayet ile lâfzen aynı ifadeyi kullanır. *Yusuf’a hile kurmayı öğrettik* manasındadır.

Sana ve Yakub'un âline. Yusuf da Yakub âli olduğu halde onu ayrıca zikretmesi, Yakub'un bütün surede görüldüğü gibi insanlığı temsil etmesi ve Yusuf'tan maksat din ve vahyin egemenliği olması gösteriyor ki; din devleti olabileceği gibi, insanî değerlere dayalı devlet de olabilir. Nitekim Yusuf en sonunda *tahtını* (devleti) ebeveynine (insanî ve ekonomik değerlere) bırakıyor.

İbrahim burada, denge, tevhid ve İslam iktidarını temsil eder. Kelimenin kökü, herkesin babası manasına gelir.

İshak; mutluluk, refah veya Yahudi-Arap gücünü hatırlatır. Kelimenin kökü, gülmekten gelir, zenginlik ve mutluluk manasından gelir.

İnne, realite demektir. Bu *inne* ve *rabb* kelimelerindeki şeddeler, ilim ve hikmetin diyalektiğini; gelişmenin nasıl diyalektik süreçler ile gerçekleştiğini gösterir. Evet, bu rububiyet fırınına girmeyen pişmez. Yani çiğ kalanlar, kalbur altı olurlar.

Evet, bütün insanlık tarihinde, din ve devleti iki sağlam ayak olarak dengede götüren iki büyük medeniyet var olmuştur. Biri, Arap Medeniyetidir ki, Abbasi-Osmanlı ve diğer İslam imparatorluklarını içeriyor. Bu, İbrahim (başka bir tabir ile İslam) Medeniyetidir. Diğeri de daha zengin İbranî Geleneğin dindar devletleridir ki; İsevilerin dindar devletlerini de içerir. Çünkü neticede İsa da bir Benî İsrail peygamberidir. Ve Ahd-i Atik'in devamıdır.

Bu iki temel dindar medeniyet dışında, özellikle bu çağımızda inşaallah iki aktif güç olacaktır. Biri saf din ki, bu surede *Yusuf* ile ifade edilmiştir. Diğeri de insanî değerlere dayalı hümanist bir medeniyet ki *Yakub* veya Yakub'un seçkin ehli (âli) ile ifade ediliyor. Evet, Yakub (İsrail) seçkin dindar-medenî millet manasına geldiği gibi; *Âl* kelimesi de seçkin yakın akrabalar manasına geliyor. Evet, Yusuf'un (yani dindar insanların) devleti ve iktidarı olabileceği gibi; seçkin bilim ehli, fakat dindar olmayan insanların da iktidarı olabilir. Nitekim Meryem suresinde kıssadan hisse olarak: Hz. Muhammed'in şahs-ı manevisi olan İslam Âlemi (Zekeriya) şöyle diyor: *Ya Rabbim, saçlarım tutuşmuş (bende müsbet bilgi kalmadı); kemiklerim de (öz varlığım olan maneviyatım da) çok çok zayıflamıştır. Sen bana öyle bir varis ver ki; bana (dine, maneviyata) ve âl-i Yakub'a (insanlığın müsbet ilmine) varis olsun!* Çok ilginç bir tesbit burada var: Bu iki kanat ile ortaya çıkamayan ve Mehdilik ismi ile İslam'a varis olduklarını iddia edenler, faydadan fazla zarar veriyorlar.

7- “Evet gerçekten Yusuf ve kardeşleri hakikatinde ve kıssalarında, araştırıp gerçeği sorgulayanlar için, önemli belge ve ayetler vardır.”⁶

[İbranî Geleneğinde, Yusuf da dâhil bu 12 kardeşin hiçbiri peygamber değildir. Fakat İslam Geleneğinde; Bakara 136 ve Nisa 163'te ifade edildiği gibi, Sıbt-Esbat (torunlar) denilen bu kişilikler vahiy alan birer peygamberdirler. Evet, her milletin bilim, misyon ve gelenekleri birer peygamberlik gibidir.]

Yusuf'un Rüyasının Özeti:

Bu açıklamalardan, Tevrat, Tarih ve Kur'an'dan anlaşılan, Yusuf kıssasının manası, biri Akad döneminde, diğeri tarihteki İsrail devletinde, sonra Abbasi döneminde, sonra Osmanlılarda en sonunda da Avrupa'da olmak üzere beş sefer gerçekleşmiştir.

⁶ Evet, ancak burada verdiğimiz bu evrensel manası ile Yusuf kıssasından yola çıkarak, varoluş ve hayat absürt değildir, dünyanın düzeni ilahidir ve hakikattir, diyebiliriz.

Yusuf suresinden anlaşılan en son sefer 2070'ten sonra bütün dünyada tam gerçekleşecektir. Ayette, bundan önceki dönem gaflet ve bilgisizlik (gerçekliğin kaybı) olarak ifade ediliyor.

Nitekim Avrupa, Aydınlanma döneminde çoğunlukla materyalist olunca bu Yusuf manası kayboldu. Hür Avrupa da laik ve tarafsız oldu; yani varlık ve hayatta gerçeklik var mı yok mu bilemedi. Gaflete girdi. Bundan anlaşılan Sure içinde işaret olunan 1444 (19*76) ve 1445 gibi tarihler de miladidirler. Çünkü bu tarihlerde din hakikati dünyada çok parlak idi.

İşte Surenin Fragmanı olan ilk yedi ayet:

1. Ayet: Elif Lam Ra. Elif Sami dillerin kökeninde yem ve enerji demektir. Lam ve lemme, dağınık bir şeyin bir amaca doğru somutlaşması ve toparlanması demektir. Râ ise soyut varlık âleminin belli amaçlar için görünmesinin işaretidir.

Ayet diyor ki: Varlık, başta primer enerjidir, sonra güzel amaçlar için somut parçacıklar ve daha sonra atom ve moleküller oluyor. En sonunda, şerefli güzel hayatı netice verir. Bu zarif ve canlı varlıklar, apaçık kitap olan kâinatın realite olduğunun belgeleridirler. Kâinatın ve canlıların realitesi onlardaki yazılım gerçeğidir. Onun için bu gerçeklik kendini, daha çok Ben değil de Biz olarak ifade ediyor. Nitekim biz demek olan Nahnü 108 ediyor. Gerçeklik demek olan Hak kelimesi de 108 ediyor.

Fakat başta Matematik olmak üzere ilimler önceden gelişmediği için bu belgelerin apaçıklığı daha önce anlaşılmıyordu. El-Mübin=Apaçık kelimesi 133 (19*7) ediyor. Evet, Miladi 19. asırda gelişen bilimler ve 20. asırda anlaşılan Kur'an'ın 19 Mucizesi ile bir derece perde aralandı. Hakikatin ucu görüldü.

2. Ayet: *Biz onu Arapça bir Kur'an olarak indirdik.* Biz, İlâhi sonsuz yazılımın ifadesidir. İndirdik manasındaki inzal, ikram demektir. Yoksa insanlık tek başına bunu bulamıyor. Kur'an kelimesi, bütüncül ve her yönüyle okunan, düşünülen şey demektir. Evet, bütüncüllük ve birlik hakikati olmazsa, kâinat da Kur'an da saçma sapan bir yığından ibaret kalır. Arabiyyen kelimesi birinci manası, güzel ve anlaşılır demektir. Arap dili ile gönderdik manası ise ikincil manadır. Bu cümle 19 harftir.

Sizin yüksek bilgi-işlem içeren kişiliğinizden akıl edip, işi sonuca bağlamanız ve imtihanınızı vermeniz umulur. Evet, insan beyni sonsuz bilgi-işleme sahip olduğundan soyut algılamaya sahip oluyor. Bu soyut algı ile hem kâinattaki yasaları, hem bilimleri hem kar-zarar ihtimallerini anlar durumdadır. Bu son cümle 12 harftir. 12 sayısı ise zamanın ve düzenin işaretidir.

3. Ayet: Biz bu Kur'an'ı sana vahiy etmekle, her şeyi ile hak ve yasa olan bu kâinat kitabını ve ondaki belgeleri özellikle Yusuf kıssasındaki anlamlı döngüyü senin üzerinde ey insanlık uyguluyoruz. *Kesinlikle sen bu uygulamadan önce gafillerden (bilgisiz ve habersizlerden) idin. Bu yasaları, bu değerleri ve anlamları bilmiyordun.* Bu son cümle 2070 eder. Demek çevre ve gelenekle beraber din ve bilimin, anlam ve hakikatin insanlığın 12 milletinde tam tecelli etmesi bu tarihten sonra olacaktır. Vahiy ettik kelimesi, 76 (19*4) ediyor. Bu soyut yasaların ve manevi değerlerin somut haline yani insanlıktaki tecellilerine, gerçekleşmesine vahiy denilir.

4. Ayet: *Bir zaman Yusuf, babası olan Yakub'a (çilekeş insanlığa) dedi: 'Ey babacığım, Ben 11 gezegenin (Araplardan başka diğer 11 milletin), güneşin (çevre ve ekolojinin) ve ayın (din ve manevi değerlerin) bana secde ettiklerini gördüm.'*

Rüyanın özü budur. Dört sayısı, somut maddi oluşumların işaretidir. Evet, doğru rüyalar, soyut manaların insanın bilinçdışında somutlaşması olduğu gibi, sonra maddeten de gerçekleşir. Varlığın mükemmel halini ve varlığın sadece maddeden ibaret olmadığını bildirir.

Bu 4. ayet, 63 harftir. Bu ayetin nasıl Hz. Muhammed şahsında somutlaştığını gösterir.

5. Ayet: Babası dedi ki: ‘Ey oğulcuğum, rüyanı kardeşlerine uygulama, sana tuzak kurarlar. Çünkü Şeytan, insanın apaçık düşmanıdır.’

Burada üç incelik var: 1) Baba insanlık demektir. Oğulcuk din demektir. Evet, vahiy ve din insanlıktan yani medeniyetten ve hümanist değerlerden sonra gelir. Nitekim Lehep Suresi tefsirinde de bunu gördük. 2) El-insan 190 eder, insanlığın Kur’an değerinde olduğunu ve başta Matematik olmak üzere ilimlerden ibaret bulunduğunu bildirir. 3) Eş-şeytan kelimesi ise 400 eder. Bu da maddi oluşumların ve materyalizmin sembolüdür. Evet, insanlığın soyut manevi değerleri Yusuf sayesinde Yeryüzünde hâkim olunca ve İnsanlık Yeryüzünün Halifesi olunca Şeytan kıskanır, zarar verir.

6. Ayet: Seni terbiye eden Rabbin böylelikle seni seçecek, olayların (varlık ve hayatın özellikle metafizik hakikatlerin) yorumunu sana öğretecek; sana ve Yakub’un (çilekeş eski insanlığın) yeni nesillerine nimeti olan yeryüzü yönetimini tamamlayacak; daha önce ataların olan İbrahim’e (Arap İmparatorluklarına) ve İshak’a (Türk İmparatorluklarına) tamamladığı gibi. ⁽¹⁾

¹ Bir hadiste: *İshak oğullarından 70 bin kişi, yarısı denizde yarısı karada olan bir şehri (İstanbul’u) fethetmedikçe, kıyamet kopmaz*, denilmiştir. (Müslim). Tevrat’ta da ‘İshak çok gelişen bir adam idi’ (Tekvin, 26/13) deniliyor. Bu da Osmanlı büyük devletini ve çok geniş topraklarını anlatıyor.

Hiç şüphesiz senin Rabbin, her şeyi bilen ve her şeyi yerli yerinde yapandır. Bu cümlelerin harfleri 13’tür. Bu İmparatorlukların Hicri 1300 tarihine kadar devam edeceğini bildirir. Aradaki 170 yıl gaflet yılları olacak. Miladi 2070’ten sonra artık İmparatorluklar değil de bütün insanlık oligarşi ve takım olarak yeryüzünü yönetecektir. Yani tek kişi iktidarı değil de artık soyut olan kanun, hukuk ve manevi değerler hükmedecektir.

Cümlelerin tamamı 501 ediyor. İnşallah insanlık bu kadar sene hukukun egemenliğini tadacaktır. Cümlelerin kelimeleri de ilginçtir. İnne, gerçeklik ve anlam ifadesidir. Rabbüke kelimesi, 222 eder; diyalektikle insanlık bu seviyeyi yakalayacaktır, diye bildirir. Alîm, 150 eder, hem sultan (otorite) hem İsa kelimeleri ile eşittir. Bilimin egemenliğini ve dinin sadece İsa gibi ahlak ve maneviyattan ibaret kalacağını bildirir. Nitekim ancak böyle bir durumda, bilim ve din barışır; varlık ve hayatın absürt ve anlamsız olmadığı tam anlaşılır.

7. Ayet: Kesinkes Yusuf (din) ve kardeşleri olan diğer medeniyetlerde özellikle bilimlerinde varlık ve hayatta anlamı soranlar için nice bilgi ve belgeler vardır.

[Yusuf’un bir ağabeyinin ismi, Ruben veya Reben’dır. (Nesefî Tefsiri) Bu da Kürdçe’de masum ve zavallı demektir. Evet, dünyada Kürdlerin haklarını savunan bir tek İsmail Beşikçi var. O da Ateist. Kürtler artık nasıl zavallı olmasın.]

10.10.2024

Bahaeddin Sağlam